

77. Семерня О.В., Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна.

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ ЩОДО УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ В ПІДПРИЄМСТВАХ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

Пожежна безпека на підприємствах і в організаціях автомобільного транспорту України є критично важливим аспектом їхньої діяльності. Щороку реєструються десятки тисяч пожеж, значна частина з яких пов'язана з порушенням правил пожежної безпеки.

Згідно з інформацією з наукових джерел, в Україні, як і в світі, наявна тенденція до зростання кількості пожеж на транспорті. За даними ДСНС, в Україні спостерігається високий рівень пожежної небезпеки. За останні п'ятнадцять років в Україні сталося близько 50 тис. пожеж на автотранспорті, внаслідок яких загинуло 546 та постраждало 1582 людини.

Підприємства автомобільного транспорту стикаються з низкою факторів, які можуть спричинити пожежі. Транспортні засоби, об'єкти транспортної інфраструктури, велика кількість горючих матеріалів, таких як паливо, мастила та шини, а також наявність електрообладнання та потенційних джерел займання, створюють високий ризик виникнення пожеж.

Зростання кількості транспортних засобів, особливо електромобілів, створює нові виклики для пожежної безпеки. Літій-іонні акумулятори, які використовуються в електромобілях, можуть спричинити складні пожежі, які важко гасити. Недостатнє дотримання правил пожежної безпеки на підприємствах автотранспортної галузі, таких як автопарки, гаражі та станції технічного обслуговування, є однією з основних причин виникнення пожеж.

Ефективні управлінські рішення є ключовими для запобігання пожежам і мінімізації їхніх наслідків. Розглянемо основні управлінські рішення для підвищення пожежної безпеки.

1. Нормативно-правове регулювання пожежної безпеки в автопідприємствах.
2. Організаційні заходи: призначення відповідального за пожежну безпеку, розробка інструкцій та регламентів.
3. Організація навчання та підготовка персоналу.
4. Управлінські заходи: розробка планів евакуації, застосування системи мотивації, взаємодія з державними органами та пожежними службами.
5. Розробка та впровадження системи пожежної безпеки: системи пожежної сигналізації та автоматичного гасіння, забезпечення засобами первинного пожежогашіння.
6. Контроль і аудит пожежної безпеки: контроль електрообладнання, організація безпечного зберігання паливно-мастильних матеріалів.
7. Інвестиції в модернізацію та інновації

Європейські підходи до управління пожежною безпекою на підприємствах автомобільного транспорту базуються на ризик-орієнтовному підході, стандартизації вимог та інтеграції сучасних технологій, що враховує всі аспекти пожежної безпеки. Рис.1 Управлінські рішення для підвищення пожежної безпеки в автопідприємствах

Основні аспекти таких підходів включають:

Ризик-орієнтовне управління

- аналіз та оцінку пожежних ризиків на підприємстві для виявлення потенційних небезпек та вразливих місць відповідно до міжнародних стандартів (наприклад, ISO 31000);

- розробку стратегії управління ризиками на основі ідентифікації потенційних загроз; використання принципів превентивного підходу для мінімізації можливості виникнення пожеж та їх потенційних наслідків.

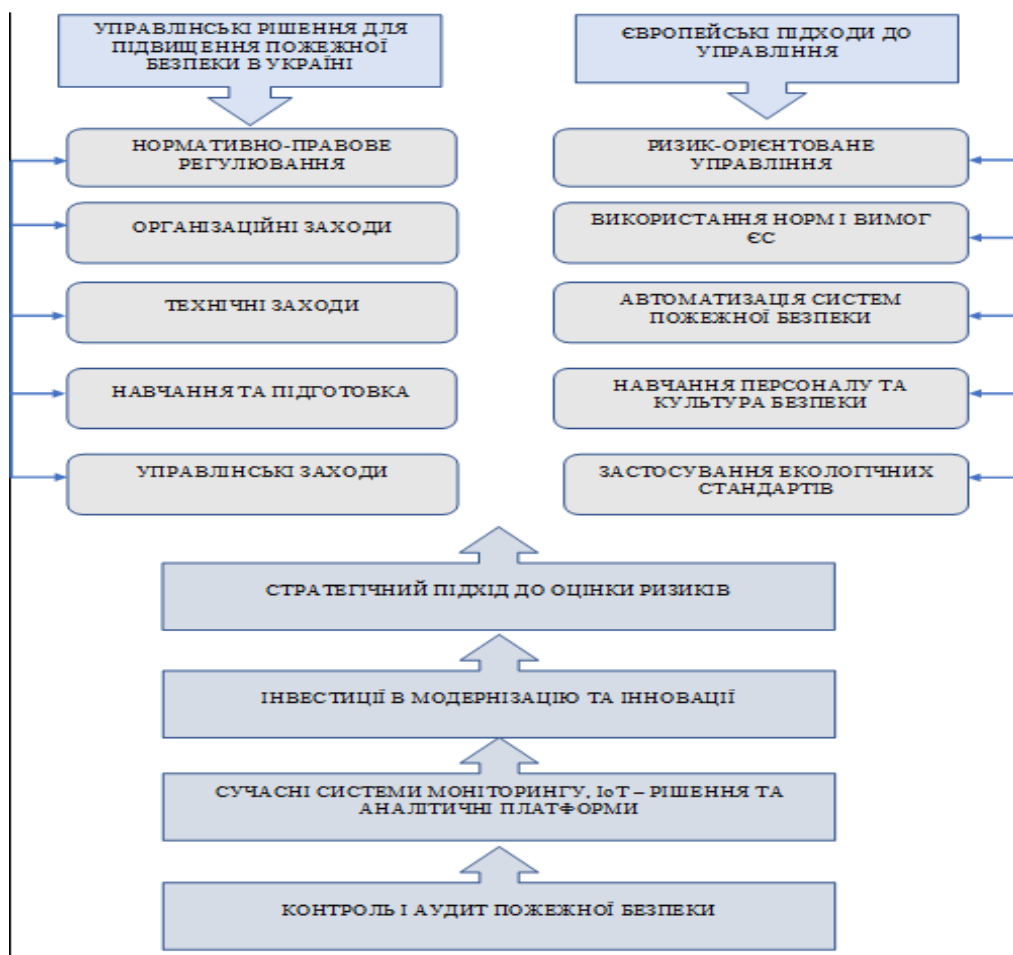

Рис. 1. Управлінські рішення для підвищення пожежної безпеки в автопідприємствах

Застосування міжнародних стандартів

- Використання норм та вимог ЄС, таких як Директива 89/391/ЄЕС щодо безпеки та охорони здоров'я працівників;

- Впровадження стандартів: ISO 45001 – система управління охороною праці та безпекою, ISO 22320 – управління надзвичайними ситуаціями, ISO 13943 – термінологія у сфері пожежної безпеки.

Автоматизація систем пожежної безпеки

- Використання сучасних систем моніторингу та виявлення загроз: сенсори, IoT- рішення;

- Автоматизація засобів оповіщення та реагування: інтелектуальні системи пожежогасіння;

- Впровадження цифрових платформ для управління пожежною безпекою.

Навчання персоналу та культура безпеки

- Регулярні тренінги з пожежної безпеки відповідно до європейських стандартів;

- Розвиток культури безпеки на підприємстві через постійний контроль і вдосконалення;

- Симуляція пожежних ситуацій для перевірки готовності співробітників.

Застосування екологічних стандартів

- Використання екологічно безпечних матеріалів та засобів пожежогасіння;

- Мінімізація впливу на довкілля відповідно до принципів Green Deal.

Забезпечення пожежної безпеки в автопідприємствах потребує комплексного підходу, який включає як організаційні, так і технічні заходи. Дотримання нормативних вимог, систематичне навчання персоналу, використання сучасних технологій пожежо- гасіння та ефективне управління ризиками дозволяють мінімізувати ймовірність виникнення пожеж і забезпечити безперебійну роботу підприємств. Європейські підходи спрямовані на інтеграцію пожежної безпеки в загальну систему управління підприємством, застосування сучасних технологій та дотримання міжнародних стандартів і підвищення ефективності реагування на надзвичайні ситуації.

Список використаних джерел

1. Ніжник В.В., Сізіков О.О., Довгошеєва Н.М., Голікова С.Ю. Аналітичні дослідження щодо удосконалення системи запобігання пожежної безпеки об'єктів //Науковий вісник: Цивільний захист та пожежна безпека. – К.: № 1 (5), 2018. – С. 50-55.

2. Сізіков О.О., Ніжник В.В., Балло Я.В., Голікова С.Ю., Савченко О.В. Систематизація процесу управління пожежною безпекою об'єкта захисту //Науковий вісник: Цивільний захист та пожежна безпека. – К.: № 2 (8), 2019. – С. 41-49.

3. Звіт про науково-дослідну роботу Провести дослідження та обґрунтувати загальні вимоги пожежної безпеки до об'єктів різного призначення. – К.: УкрНДЦЗ, 2017. – 565 с. - № РК 0117U001199.

4. ДСТУ 8828-2019 Пожежна безпека. Загальні положення. – К.: УкрНДНЦ, 2019. – 151 с.

5. ДСТУ ISO 9000:2015 (ISO 9000:2015, IDT). Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. К.: УкрНДНЦ, 2016. – 51 с.

6. ДСТУ ISO/IEC 27001:2015 Інформаційні технології. Методи захисту. Системи управління інформаційною безпекою. Вимоги (ISO/IEC 27001:2013; Cor 1:2014, IDT). – К.: УкрНДНЦ, 2016. – 22 с.

7. ДСТУ ISO 39001:2015 Системи управління безпекою дорожнього руху (БДР). Вимоги та настанова щодо застосування (ISO 39001:2012, IDT). – К.: УкрНДНЦ, 2016. – 36 с.

8. НАПБ В.01.054-98/5110 Правила пожежної безпеки для підприємств і організацій автомобільного транспорту України.

9. НАПБ А.01.001-2014 Правила пожежної безпеки в Україні.

10. ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту. – К.: Мінрегіон України, 2015. – 133 с.

11. Цивільний Кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
16. Кодекс цивільного захисту України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗБІРНИК ТЕЗ

XI Міжнародної науково-практичної конференції
**«Перспективи і тенденції розвитку конструкцій
та технічного сервісу сільськогосподарських машин і знарядь»**

<https://doi.org/10.64165/proceeding-ptdstsamt.2025>

11 квітня 2025 року
м. Житомир

<https://doi.org/10.64165/proceeding-ptdstsamt.2025>

УДК 631.2:621.017:615.281:340(477)

Збірник тез доповідей XI Міжнародної науково-практичної конференції «Перспективи і тенденції розвитку конструкцій та технічного сервісу сільськогосподарських машин і знарядь. PTDSTSAMT-2025» з нагоди 30-річчя започаткування підготовки ОС «Бакалавр» за спеціальністю «Агроінженерія». 11 квітня 2025 року. МОН України. Житомирський агротехнічний фаховий коледж. Житомир. 2025. 333 с. <https://doi.org/10.64165/proceeding-ptdstsamt.2025>.

Рекомендовано до друку методичною радою Житомирського агротехнічного фахового коледжу МОН України (протокол від 10.04.2025 р. № 6)

Proceedings of the XI International Scientific and Practical Conference "Prospects and Trends in Development of Structures and Technical Service of Agricultural Machinery and Tools. PTDSTSAMT-2025." on occasion of the 30th anniversary of the initiation of the preparation of the Bachelor's Entity in the specialty "AgroEngineering". April 11, 2025. Ministry of Education and Science of Ukraine. Zhytomyr Agrotechnical Professional College. Zhytomyr. 2025. 333 p. <https://doi.org/10.64165/proceeding-ptdstsamt.2025>.

В збірнику представлені тези доповідей науково-педагогічних працівників, наукових співробітників, аспірантів та студентів Житомирського агротехнічного фахового коледжу, провідних вітчизняних і закордонних закладів вищої освіти та наукових установ, в яких розглядаються завершені етапи розробок.

The collection presents abstracts of reports by scientific and pedagogical workers, researchers, postgraduates and students of the Zhytomyr Agrotechnical Professional College, leading domestic and foreign higher educational institutions and scientific institutions, which consider the completed stages of development.

Передрук або інше відтворення в будь-якій формі в цілому або частково матеріалів, опублікованих у цьому віданні, дозволено лише за посиланням на джерело і дотриманням вимог законодавства